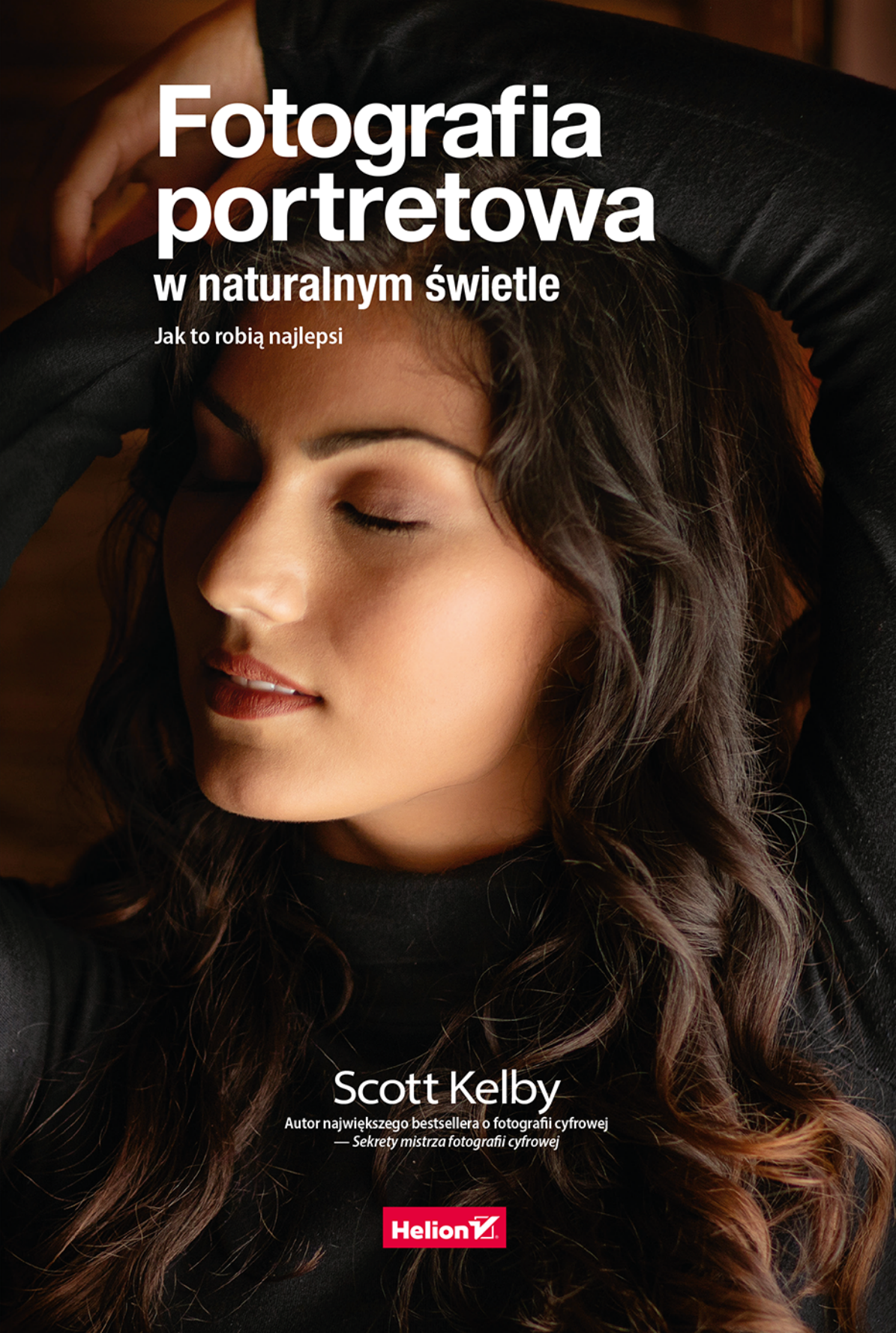

Fotografia portretowa

w naturalnym świetle

Jak to robią najlepsi

Scott Kelby

Autor największego bestsellera o fotografii cyfrowej
— Sekrety mistrza fotografii cyfrowej

Helion

Tytuł oryginału: The Natural Light Portrait Book: The step-by-step techniques
you need to capture amazing photographs like the pros

Tłumaczenie: Piotr Cieślak

ISBN: 978-83-283-9762-0

© Helion SA 2020, 2022

Authorized translation of the original English title: The Natural
Light Portrait Book © 2020 by Scott Kelby, published by Rocky
Nook, Inc. All images © Scott Kelby unless otherwise noted.

Photoshop and Lightroom are registered trademarks of Adobe Systems Incorporated.

All rights reserved. No part of this book may be reproduced or transmitted in any
form or by any means, electronic or mechanical, including photocopying, recording
or by any information storage retrieval system, without permission from the Publisher.

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości
lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione.
Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie
książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie
praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi
bądź towarowymi ich właścicieli.

Autor oraz wydawca dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje
były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich
wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych
lub autorskich. Autor oraz wydawca nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności
za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Helion S.A.

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel. 32 231 22 19, 32 230 98 63

e-mail: helion@helion.pl

WWW: <https://helion.pl> (księgarnia internetowa, katalog książek)

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres

<https://helion.pl/user/opinie/fotpov>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Printed in Poland.

- [Kup książkę](#)
- [Poleć książkę](#)
- [Oceń książkę](#)

- [Księgarnia internetowa](#)
- [Lubię to! » Nasza społeczność](#)

Spis treści

Rozdział 1.

001

OBIEKTYWY PORTRETOWE

Od nich wszystko się zaczyna

Obiektyw zmiennoogniskowy 70 – 200 f/2,8 lub f/4	002
Obiektyw 85 mm f/1,8	003
Jasny obiektyw portretowy 135 mm	004
Unikaj obiektywów szerokokątnych przy większości portretów	005
Czy warto w ogóle robić portrety obiektywem szerokokątnym?	006
Dlaczego unikam obiektywów 50 mm przy fotografowaniu z bliska	007
Oslona tulipanowa naprawdę się przydaje	008
Trzy czynniki pozwalające uzyskać rozmyte tło	009
Minimalna odległość ostrzenia	010
Jak wybór obiektywu wpływa na wygląd tła	011
Korzystaj z tego, za co zapłaciłeś!	012
Czy warto kupić obiektyw z systemem stabilizacji? To zależy... ..	013

Rozdział 2.

015

USTAWIENIA APARATU

Przysłona, czas naświetlania i czułość ISO

Przestaw aparat na tryb RAW	016
Wybór trybu fotografowania	017
Jaką wartość przysłony ustawić	018
Dlaczego czas naświetlania jest tak istotny	019
Jak przestać się martwić długimi czasami naświetlania	020
Kiedy fotografować przy najniższej czułości ISO	021
Co, jeśli aparat dobierze niewłaściwą ekspozycję?	022
Jak uniknąć przepalenia jasnych partii obrazu	023
Dobór właściwego balansu bieli	024
Ustawianie ostrości na zdjęciach portretowych	025
Jak ustawiać ostrość w przypadku obiektywów f/1,8 i jaśniejszych	026
Na którym oku ustawić ostrość	027
Genialna sprawa — automatyczne ustawianie ostrości na oczach	028
Zdjęcia grupowe przy szeroko otwartej przysłonie	029
Gdzie ustawić ostrość w przypadku zdjęć grupowych z kilkoma rzędami osób	030
Stabilizacja obrazu — włączać czy nie?	031

Spis treści

Rozdział 3.

033

PORTRETY W ŚWIELE Z OKNA

Tropem flamandzkich mistrzów

Dlaczego bezpośrednie światło z okna czasem bywa złe	034
Wyłącz światła w pomieszczeniu	035
Odsuń się od okna	036
Przesuń się za okno lub drzwi	037
Niech stanie się światłość (z północnego okna)	038
Użyj zasłonki do prysznica	039
Zaciągnij firany, żeby otrzymać jeszcze lepsze światło	040
Jak ustawić modela lub modelkę do zdjęcia w świetle z okna	041
Oświetlenie w stylu Rembrandta	042
Kontrastowy portret	043
A jeśli nie chcesz klasycznego portretu w świetle okiennym?	044
Portretowanie osoby stojącej przodem do okna	045
Jakiego rodzaju okna szukać?	046
Uważaj na zmieniające się światło z okna	047
Wykorzystaj otwarte drzwi	048
Zastosowanie ostrych cieni	049
Fotografowanie na malowanych tłach	050
Zastosowanie blendy	051
Wybór właściwego balansu bieli	052
Czasami przydaje się statyw	053

Rozdział 4.

055

FOTOGRAFOWANIE W PLENERZE

Jasne, że piękne

Moja tajemna broń na sesjach plenerowych	056
Mały dyfuzor TriGrip i statyw	057
Kiedy warto użyć złotej blendy	058
Kiedy użyć białej blendy	059
Zastosowanie czarnej blendy w pochmurne dni	060
Gdzie ustawić blendę	061
Blenda jako źródło cienia	062
Rozpraszanie światła w przypadku zdjęć grupowych	063
Unikaj plam światła	064
Znajdź cień w pobliżu jasno oświetlonego miejsca	065
Inne świetne rozwiązanie: fotografowanie w głębokim cieniu	066
Fotografowanie w pochmurne dni	067
Pozowanie z myślą o wykorzystaniu kierunkowego światła	068
Precyzyjne korygowanie balansu bieli na zdjęciach plenerowych	069

Spis treści

Rozdział 5. 071

FOTOGRAFOWANIE W BEZPOŚREDNIM SŁOŃCU

Ujarczmiwanie bestii

Zalety fotografowania w oświetleniu tylnym	072
Uważaj na światło „rozlewające” się po twarzy	073
Słońce w roli światła okalającego lub doświetlającego włosy	074
Efekt flary	075
Trik z prześwietlaniem o jeden stopień ekspozycji (albo kilka)	076
Bezdiskusyjnie najlepsza pora do robienia zdjęć	077
Szukaj kontrastowego tła	078
O ubraniu modeli słów kilka	079

Rozdział 6. 081

KOMPOZYCJA

Jak to ująć

Komponowanie kadru z myślą o intymnym portrecie	082
Oczy na wysokości dwóch trzecich kadru	083
Unikaj uwieczniania osób pośrodku kadru	084
„Odetnij” czubek głowy	085
Nie pozostawiaj zbyt dużo wolnego miejsca nad głową	086
Uwzględnij przestrzeń na spojrzenie	087
Pokaż iskiereki w oczach	088
Unikaj dekoncentrujących obiektów w tle	089
Scena powinna być prosta	090
Unikaj jaskrawych elementów w tle	091
Zdjęcia całej sylwetki rób z żabiej perspektywy	092
Fotografuj odrobinę z góry	093
Unikaj tego błędu kadrowania... ..	094
Nie obcinaj stóp	095
Portrety środowiskowe	096
Fotografowanie dzieci	097

Rozdział 7. 099

POZOWANIE

Jak być pozerem

Co sprawia, że portret zapada w pamięć na długo?	100
Fotografowanie fotogenicznych ludzi	101
Tworzenie listy póz	102
Nawiąż kontakt	103
W co powinni najpierw się ubrać?	104
Przegląd sytuacji po pięciu minutach sesji	105

Spis treści

Zdjęcia między pozami	106
Kierowanie modelem w trakcie sesji	107
Spojrzenie wprost w obiektyw	108
Spojrzenie poza kadr	109
Wszystko jest w oczach	110
Unikaj ekspozowania białek oczu	111
Jeśli ktoś ma okrągłą twarz, zrób tak... ..	112
...a jeśli ma szczupłą i pociągłą, wybierz tę metodę	113
Petera Hurleya ulubiony trik z brodą	114
Broda w dół — lepsze oczy i o wiele więcej	115
Wyszczuplanie nosa	116
Twarzą w stronę światła	117
Unikaj min bez wyrazu	118
Zwiększ objętość włosów i wpraw je w ruch	119
Ustaw ramiona pod kątem do aparatu, żeby uzyskać ładniejszą pozę	120
Unikaj zdjęć z płaskimi stopami i prostymi nogami	121
Następny sposób na węższą talię	122
Wyszczuplanie nóg	123
Unikaj póź z rękami przylegającymi do boków	124
Poza siedząca? Najlepiej na krawędzi!	125
Ręce, nogi, palce... wszystko powinno być ugięte	126
Unikaj pokazywania otwartej dłoni	127
Palce powinny być złączone, a nie rozchylone	128
Zastosuj proste rekwizyty	129

Rozdział 8.

131

POSTPROCESSING

Ważne informacje o Lightroomie i Photoshopie

Silne światło słoneczne	132
Tworzenie efektu łagodnej poświaty	133
Tworzenie efektu flary	134
Tonowanie karnacji	135
Usuwanie pryszcz i przebarwień	136
Tuszowanie zmarszczek lub pieprzyków	137
Tuszowanie błyszczących miejsc na skórze	138
Akcentowanie tęczy	139
Wyostrowanie portretów	140
Rozjaśnianie oczu	141
Rozszerzenie Perfectly Clear	142
Kolorystyka kinowa w portretach	143
Zastosowanie funkcji wykrzywania twarzy w filtrze Liquify (Formowanie)	144

Spis treści

Usuwanie niesfornych kosmyków	145
Rozjaśnianie twarzy tak, by znalazła się w centrum uwagi	146
Tworzenie subtelного efektu winiety	147
Doświetlanie głównego tematu zdjęcia	148
Nakładanie tekstury na jednolite tło	149
Rozjaśnianie skóry	150
Wygładzanie skóry	151

Rozdział 9.

153

PRZEPISY NA ZDJĘCIA PORTRETOWE

Składniki znakomitych portretów

Portret ze światłem padającym z góry, z dyfuzorem	154
Gotowe zdjęcie	155
Portret środowiskowy, z dyfuzorem	156
Gotowe zdjęcie	157
Portret w świetle tylnym z flarą	158
Gotowe zdjęcie	159
Portret we wnętrzu, w oświetleniu tylnym	160
Gotowe zdjęcie	161
Portret w bezpośrednim słońcu, z dyfuzorem	162
Gotowe zdjęcia	163
Portret w ostrym, bezpośrednim świetle, z dyfuzorem	164
Gotowe zdjęcie	165
Nastrojowy portret przy oknie	166
Gotowe zdjęcie	167
Klasyczny portret w świetle z okna	168
Gotowe zdjęcie	169
Portret plenerowy w pochmurny dzień	170
Gotowe zdjęcie	171
Portret w pełnym słońcu	172
Gotowe zdjęcie	173
Portret przy szklanych drzwiach, z dyfuzorem	174
Gotowe zdjęcie	175
Portret panny młodej w świetle z okna	176
Gotowe zdjęcie	177
Portret panny młodej z żabiej perspektywy	178
Gotowe zdjęcie	179
Portret w cieniu	180
Gotowe zdjęcie	181
Portret kostiumowy w świetle z okna	182
Gotowe zdjęcie	183

Rozdział 2.

Ustawienia aparatu

Przysłona, czas naświetlania i czułość ISO

Jeśli podczas fotografowania napotykasz problemy z technikami, to wiedz, że nie jesteś osamotniony. Biorąc pod uwagę fakt, że mamy do czynienia z dziedziną artystycznego wyrazu, aż dziw, że iloma kwestiami technicznymi — takimi jak przysłona, czas naświetlania, czułość ISO czy prędkość przepływu ciepła — trzeba się zmagać, by zwyczajnie zrobić zdjęcie. Nie wątpię, że to jedna z tych kwestii, które mają związek z lewą i prawą półkulą mózgu. Jak ta lewość i prawość mają się do fotografii? Otóż prawomózgowcy zwykle są bardziej kreatywni i mają lepiej rozwiniętą inteligencję emocjonalną. Są też zdolni do szerokiej gamy ekspresji i na ogół mają bogatą wyobraźnię. Lewomózgowcy natomiast zazwyczaj są odwodnieni i często kradną ze sklepów produkty, których wcale nie potrzebują. Są wyrafinowani, ale łatwo schodzą na psy. A skoro już o psach mowa — bywają okrutni wobec małych zwierząt. I drobnokościści. Hodują w domu małego dzika, aby nadrobić brak wewnętrznego monologu. Są dyletantami, żółtodziobami i przejawiają niepokojącą pogardę dla higieny, ale chyba największą ich wadą jest niezdolność do obejrzenia całego *Władcy Pierścieni: Powrotu króla* za jednym zamachem. Nic więc dziwnego, że mają problemy z regulacją przepływu ciepła w aparacie fotograficznym. (Ach, uchylę rąbka tajemnicy: chodzi o ten przycisk z błyskawicą z tyłu aparatu. Przytrzymaj go przez mniej więcej 3 sekundy, aż w wizjerze pojawi się ikona błyskawicy, a następnie obróć pokrętko przekaźnika C30 o 30 stopni — usłyszysz wtedy głośne kliknięcie. Napelnij ciepłem cały korpus aż pod uszczelkę, ale nie przesadź, bo przegrzejesz wewnętrzną trzepaczkę. Na koniec skoryguj prędkość przepływu przez filtr i przewiń cały film, do ostatniego kadru). No, teraz myślisz jak prawdziwy prawomózgowiec! Chwileczkę, o czym to ja pisałem...?

Przestaw aparat na tryb RAW

Zapewne już to zrobiłeś, ale jeśli nie... to teraz masz szansę przełączyć aparat z trybu JPEG na zapisywanie zdjęć w postaci RAW. Format ten oferuje wyższą jakość obrazu i umożliwia zarejestrowanie szerszego spektrum tonalnego. Potrafi wybaczyć znacznie więcej błędów związanych z ekspozycją lub balansem bieli — innymi słowy, nawet jeśli podczas sesji coś pójdzie nie tak, ostatecznie dasz radę uzyskać dobre zdjęcia, choćby dlatego, że nawet z lekko przepalonych fragmentów kadru można w trakcie obróbki wyciągnąć sporo detali. Co więcej, oryginalny plik ze zdjęciem RAW jest zabezpieczony przed modyfikacjami (nie zdarzy Ci się przypadkowe nadpisanie go nowszą wersją, jak to się czasami dzieje w przypadku obrazu JPEG). Zalet jest mnóstwo, a wad bardzo niewiele — najważniejszą jest duży rozmiar plików, który sprawia, że przy fotografowaniu w trybie RAW karta pamięci zapełnia się szybciej.

Wybór trybu fotografowania

Jeśli chodzi o mnie, decyzja jest prosta, bo wszystkie portrety w naturalnym świetle robię w trybie preselekcji przysłony. W większości aparatów jest on oznaczony symbolem „Av” albo „A” na pokrętle wyboru trybów. Zdecydowanie polecam używanie go do robienia zdjęć portretowych w naturalnym świetle. Dlaczego? Otóż tryb Av umożliwia wybranie wartości przysłony (to najważniejszy wybór w przypadku portretów) i powoduje automatyczne dobranie właściwego czasu naświetlania, zapewniającego właściwą ekspozycję. Na dobrą sprawę zwalnia mnie to z myślenia o ustawieniach aparatu i mogę się skupić na pracy z modelem lub modelką. Wybieram wartość przysłony i zapominam o wszystkim innym, a podczas sesji nie manipuluję pokrętkami i innymi parametrami. Podsumowując — gorąco zachęcam Cię do fotografowania w trybie preselekcji przysłony.

Jaką wartość przysłony ustawić

W przypadku portretów w naturalnym świetle wybór jest prosty — ja na ogół ustawiam najniższą wartość przysłony, na jaką pozwala mój obiektyw. Jeśli zatem najniższa wartość przysłony danego obiektywu to $f/4$, właśnie jej używam. Ustawienie najniższej możliwej wartości przysłony ułatwia wizualne oddzielenie głównego tematu od tła — drugi plan wychodzi miękki i nieostry, co w portretach zwykle jest pożądane. Ponadto niskie wartości przysłony sprawiają, że do aparatu wpada większa ilość światła, co bardzo ułatwia fotografowanie w cieniu (na przykład pod drzewem) i w dowolnej innej sytuacji, w której światła nie ma zbyt wiele. Jeśli robię naturalne portrety obiektywem 70 – 200 mm $f/2,8$, to ustawiam przysłonę $f/2,8$. Jeśli używam obiektywu 85 mm $f/1,8$, ustawiam $f/1,8$. Proste.

Dlaczego czas naświetlania jest tak istotny

Jak już wspomniałem, nie ustawiam czasu naświetlania sam — aparat fotograficzny robi to za mnie, a mój wybór sprowadza się do określenia wartości przysłony. Zwracam jednak uwagę na czas ekspozycji z jednego prostego powodu: jeśli nadmiernie się wydłuży, zdjęcia wyjdą nieostre. Co oznacza w tym przypadku „nadmiernie”? Otóż zwykle udaje mi się zrobić ostre zdjęcie z ręki przy ekspozycji trwającej 1/60 s lub krócej. (A jeśli mam być zupełnie szczery, to 1/125 s lub krócej). Przy takim czasie naświetlania mogę być właściwie pewny, że zdjęcie nie będzie poruszone. Uzyskanie wymienionych wartości czasów naświetlania nie stanowi najmniejszego problemu podczas fotografowania w jaskrawym świetle, w samo południe. Jeśli według wskazań w wizjerze czas ekspozycji wynosi 1/2000 s czy nawet 1/4000 s, to nawet gdybym poruszył aparatem w trakcie robienia zdjęć, nie będzie to miało znaczenia — czas otwarcia migawki jest tak krótki, że zdjęcie wyjdzie ostre. Ale później w ciągu dnia, na przykład podczas zachodu słońca (albo gdy się zachmurzy), światła jest mniej, a czas naświetlania zdecydowanie się wydłuża. Jeśli widzę, że wzrósł powyżej 1/60 s, wracam do akcji i zwiększam czułość ISO. Ta operacja skraca czas naświetlania i dzieje się to automatycznie, ponieważ właśnie tak działa wspomniany tryb preselekcji przysłony (to następny powód, dla którego tak go lubię). Mogę więc podbić czułość ze 100 ISO na 400 ISO, żeby skrócić czas ekspozycji do 1/60 s lub — jeszcze lepiej — do 1/125 s. Gdy mi się to powiedzie, będę wiedział, że znów mogę liczyć na ostre zdjęcia. A jeżeli zaniedbam tę sprawę, jest spore ryzyko, że fotografie wyjdą trochę — lub nawet bardzo — rozmyte.

Jak przestać się martwić długimi czasami naświetlania

Na poprzedniej stronie napisałem o tym, że warto zerkać na podany przez aparat czas naświetlania — i tak też robię, chyba że włączę jedną z najbardziej przydatnych portreciście funkcji, czyli automatyczną regulację czułości. Ta fenomenalna funkcja, dostępna w menu aparatu, automatycznie podbija czułość ISO w taki sposób, by czas naświetlania nie wydłużył się powyżej zakładanego przez Ciebie progu. Pamiętasz, jakiego czasu naświetlania wolę nie przekraczać? Zgadza się, 1/125 s! Zatem po włączeniu automatyki ISO ustawiam w menu aparatu graniczną wartość czasu ekspozycji na 1/125 s. Dzięki temu bez względu na to, o ile wydłużyłby się czas naświetlania wskutek słabego oświetlenia podczas sesji (mogę fotografować pod drzewem, w głębokim cieniu albo o zmierzchu), aparat automatycznie rozwiąże problem podbiciem czułości ISO w sposób wystarczający do skrócenia ekspozycji do upragnionej wartości 1/125 s. To zaś pozwala zrobić ostre zdjęcie niemal bez względu na to, jak jest ciemno. Należy jednak pamiętać, że zwiększanie czułości ISO, zwłaszcza w przypadku starszych aparatów, powoduje wzrost ilości szumów (wyższe czułości ISO „szumią” — wprowadzają zanieczyszczenia w postaci czerwonych, zielonych i niebieskich plamek albo jasnych cętek, podobnych do ziarna tradycyjnych klisz). Jeśli kupiłeś aparat przed rokiem czy dwoma, zapewne nawet tego nie zauważysz (zwłaszcza jeśli to aparat pełnoklatkowy lub bezlusterkowy, które szumią wyraźnie mniej). Ale jeżeli masz trochę starszy sprzęt, zapewne dostrzeżesz na zdjęciach pewną ilość szumów (na zdjęciach zrobionych w słabym świetle może być ich całkiem sporo). Niemniej mając wybór między zdjęciem rozmytym a zdjęciem ostrym i tylko trochę zaszumionym, bez wahania wybrałbym trochę zaszumione!

Kiedy fotografować przy najniższej czułości ISO

Podczas fotografowania w mocnym świetle czas ekspozycji nie stanowi problemu, powinieneś więc ustawić najniższą i dającą najlepszą jakość obrazu czułość ISO, jaką oferuje Twój aparat. Taka czułość przełoży się na najmniejszą ilość szumów, a co za tym idzie — najczystszy obraz. W przypadku większości aparatów fotograficznych będzie to wartość 100 ISO, ale w niektórych urządzeniach może to być 64 ISO, a w innych — zwłaszcza starszych aparatach marki Nikon — 200 ISO. Najważniejsze jest wybranie niskiej wartości; nie powinna to być opcja oznaczona ciągiem literowo-cyfrowym, takim jak „L01”. Jeśli nie fotografujesz w mocnym świetle i będziesz musiał skorzystać z ustawień czułości pozwalających na skrócenie czasu ekspozycji w sposób, który umożliwi robienie ostrych zdjęć z ręki, wróć na poprzednią stronę. Przeczytasz na niej o opcji automatycznego ustawiania ISO, która wybierze właściwą czułość za Ciebie.

Co, jeśli aparat dobierze niewłaściwą ekspozycję?

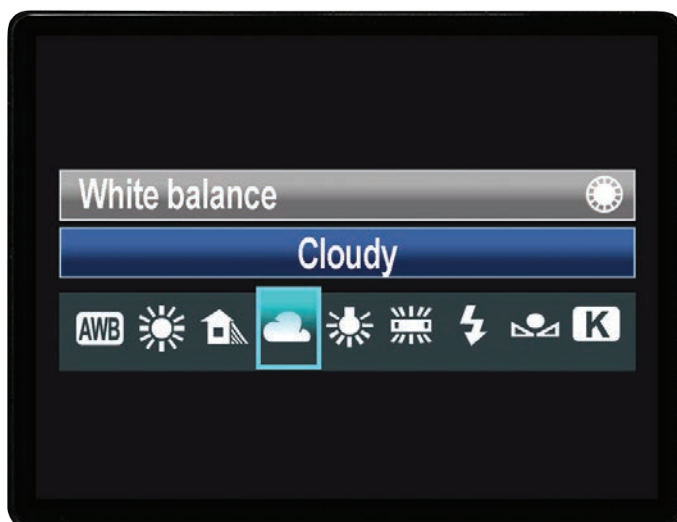
To się zdarza. Powiedzmy, że wybrałeś tryb preselekcji przysłony (Av lub A) i zrobiłeś zdjęcie, ale ekspozycja fotografii widocznej na wyświetlaczu z tyłu aparatu nie wygląda, Twoim zdaniem, na właściwą: zdjęcie jest za ciemne albo prześwietlone. Bez względu na rodzaj problemu w trybie preselekcji przysłony łatwo go rozwiązać z wykorzystaniem funkcji kompensacji ekspozycji. Jeśli na przykład po zapoznaniu się z podglądem zdjęcia uznasz, że jest ono za ciemne, możesz zmodyfikować ustawienia dobrane przez aparat i rozjaśnić kadr — wystarczy użyć pokrętła kompensacji ekspozycji. Ekspozycję zwykle da się korygować w odstępach co $1/3$ stopnia (EV), jeśli więc uważasz, że fotografia powinna być tylko trochę jaśniejsza, ustaw $+1/3$ stopnia i zrób następne zdjęcie. Przyjrzyj się uzyskanej fotografii na podglądzie, a jeśli się okaże, że nadal nie jest wystarczająco jasna, ponownie podbij wartość kompensacji o $1/3$ stopnia (teraz będzie to korekta o $+2/3$) i zrób kolejny test. Jeśli i to nie wystarczy, dodaj jeszcze $1/3$ EV (na tym etapie zwiększyłbyś jasność o pełny stopień, czy też działkę ekspozycji). I do tego się to sprowadza. Podsumujmy: żeby skorygować automatykę aparatu, możesz rozjaśnić lub przyciemnić zdjęcie za pomocą funkcji kompensacji ekspozycji.

Jak uniknąć przepalenia jasnych partii obrazu

Jest jedna ważna rzecz, na jaką należy zwracać uwagę podczas robienia zdjęć portretowych, zwłaszcza w plenerze — chodzi mianowicie o przeświecienie jasnych partii obrazu (czyli przycięcie światła, zwane też po prostu przepaleniem). Dochodzi do niego w sytuacji, gdy jakiś element kadru (na przykład chmury, biała bluzka, suknia ślubna) jest tak jasny, że piksele „przepalają” się — stają się idealnie białe. W prześwietlonych fragmentach nie widać nic — żadnych detali. Serio. Jeśli wydrukowałbyś takie zdjęcie, w przepalonych miejscach nie byłoby śladu farby. Sprawa jest więc poważna. Tak poważna, że właściwie każdy model aparatu fotograficznego jest wyposażony w funkcję ostrzegającą przed przepaleniami (ang. *highlight warning* albo *clipping warning*). Po jej włączeniu będziesz mógł sprawdzić, które obszary zdjęcia stały się tak jasne, że uległy przepaleniu. W zależności od modelu i marki aparatu podgląd ten może być wyświetlony po fakcie, na ekranie z tyłu urządzenia albo (w niektórych aparatach bezlusterkowych) jeszcze przed zrobieniem zdjęcia. Przepalone miejsca albo migają (jak światło stroboskopowe), albo — to cecha aparatów bezlusterkowych — są oznaczone paskowanym deseniem (czarno-białą „zebrą”). Należy więc zacząć od włączenia ostrzeżenia przed przepaleniami. Następnie, jeśli funkcja ta uaktywni się po zrobieniu zdjęcia (lub przed), wystarczy użyć kompensacji ekspozycji (w sposób opisany na poprzedniej stronie), przyciemnić obraz o 1/3 stopnia i powtórzyć ujęcie, żeby się przekonać, czy ostrzeżenia znikną. Jeśli podgląd wciąż miga, ponownie zmniejsz ekspozycję o 1/3 stopnia, zrób następne zdjęcie próbne, i tak dalej, aż jasne fragmenty przestaną migać. Jeśli zapomnisz o skorygowaniu tego problemu w trakcie sesji, możesz spróbować go rozwiązać w Lightroomie i w Photoshopie — oba te programy są wyposażone w suwak umożliwiający (w większości przypadków) naprawienie przepaleń. Mam na myśli suwak *Highlights* (*Światła*), który wystarczy przeciągnąć w lewą stronę, żeby odzyskać niewidoczne szczegóły obrazu.

Dobór właściwego balansu bieli

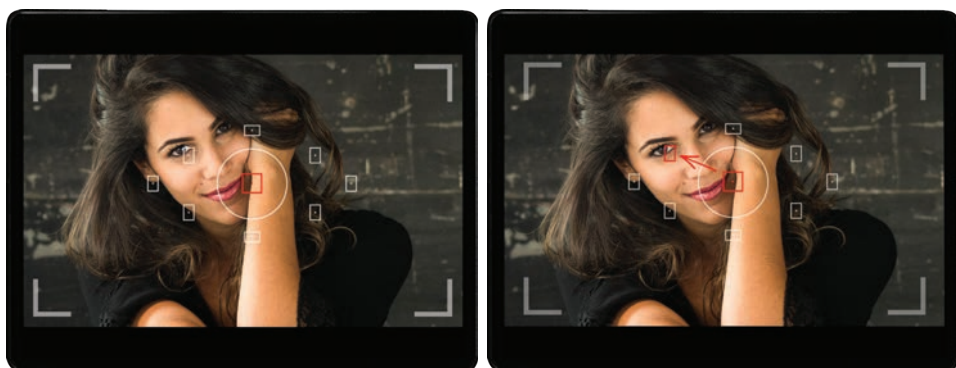
Czy da się zmienić balans bieli po fakcie w Lightroomie albo w Photoshopie? Oczywiście. Po co w takim razie zawracać sobie głowę ustawianiem go w aparacie fotograficznym? Z dwóch powodów. (1) Będzie to jedna z tych rzeczy, których nie będziesz musiał poprawiać w Photoshopie. (2) Jeśli w trakcie sesji fotograficznej zauważysz, że podgląd widoczny z tyłu aparatu jest przekłamany — skóra modelki lub modela jest niebieskawa albo zbyt żółta — to nie będzie to najlepszą zachętą do pracy, choćbyś wiedział, że wszystko da się potem poprawić w Photoshopie. Oglądanie zdjęć, które nie robią dobrego wrażenia, wytrąca z rytmu. Fotografowana osoba także nie byłaby zachwycona, gdybyś pokazał jej taki podgląd fotografii na żywo. Modelka albo model mogą nie umieć sobie wyobrazić docelowego wyglądu zdjęcia, a przekłamany podgląd stanowi marną zachętę do pozowania. Tymczasem właściwe skonfigurowanie balansu bieli w aparacie jest bardzo proste. Jak proste? Spójrz w górę. Jeśli widzisz nad sobą chmury, przestaw balans bieli na *Pochmurny dzień*. Jeśli stoisz w cieniu, wybierz opcję *Cień*. Jeżeli fotografujesz w pomieszczeniach biurowych oświetlonych jarzeniówkami, wybierz opcję *Światłówka*. W domu, restauracji albo sklepie lepszym wyborem będzie *Żarówka*. A przy ładnej pogodzie na zewnątrz — opcja *Pogodny dzień*. Nic prostszego, a różnica jest kolosalna.

Ustawianie ostrości na zdjęciach portretowych

Podczas fotografowania obiektywami o jasności $f/2,8$ lub większej warto się kierować prostą zasadą, gwarantującą znakomitą ostrość portretów. Zaczynij od zerknięcia w wizjer i wycelowania środkowym punktem ustawiania ostrości w oko modelki lub modela (jak na rysunku u góry, po lewej stronie). Następnie naciśnij spust migawki do połowy, żeby zablokować ustawienie ostrości na oku. Wiedząc, że dzięki tej czynności masz gwarancję zrobienia zdjęcia, na którym oczy wyjdą idealnie ostre (a to najważniejszy aspekt ostrości zdjęcia portretowego), skoryguj kompozycję w oczekiwany sposób — ustaw fotografowaną osobę w kadrze tam, gdzie chcesz (jak na rysunku u góry, po prawej stronie). Gdy będziesz gotowy do zrobienia zdjęcia, po prostu naciśnij spust migawki do końca. W trakcie tej operacji ustawienie ostrości się nie zmieni — przytrzymanie spustu migawki wciśniętego do połowy blokuje ją w miejscu, które wskazałeś (na oku modelki). Opisana technika (ustawienie ostrości i przekadrowanie) znakomicie sprawdza się w przypadku obiektywów o jasności $f/2,8$ lub mniejszej ($f/4$, $f/5,6$ itd.), ale jeśli fotografujesz obiektywem wyjątkowo jasnym (np. $f/1,8$), lepiej użyj innej metody, zwłaszcza że właściwe ustawienie ostrości w przypadku bardzo jasnych szkielek jest wyjątkowo ważne. Metoda ta została opisana na następnej stronie.

Jak ustawiać ostrość w przypadku obiektywów f/1,8 i jaśniejszych

Ustawianie ostrości w przypadku obiektywów f/1,8, f/1,4 czy f/1,2 to zupełnie inna sprawa. Jeśli nie zastosujesz dobrej techniki, to ze względu na bardzo małą głębię ostrości tych wyjątkowo jasnych szkielez zrobisz mnóstwo nieostrych fotografii. (Z pewnością nie byłbyś z tego zadowolony, gdybyś skusił się na któreś z nich). Opisana niżej technika jest niemal przeciwieństwem tej, o której przeczytałeś na poprzedniej stronie (przeznaczona do zastosowania ze zwykłymi obiektywami). W tym przypadku należy wyłączyć funkcję wielopunktowego ustawiania ostrości (często jest ona domyślnie włączona) i wybrać tryb jednopunktowy, bo miejsce ostrzenia należy wskazać ręcznie. Po włączeniu trybu jednopunktowego zajmij się komponowaniem kadru. Spójrz przez wizjer i ustaw kadram tak, by modelka lub model znaleźli się dokładnie tam, gdzie chcesz (rysunek u góry, po lewej stronie). Następnie za pomocą joysticka (albo pokrętła) z tyłu aparatu ustaw punkt ostrości dokładnie na oku (jak na rysunku u góry, po prawej stronie) i zrób zdjęcie. Dzięki temu po skomponowaniu kadru nie będziesz już musiał przesuwać aparatu — przemieścisz tylko punkt ustawiania ostrości — a to ułatwi Ci zrobienie ostrego zdjęcia. Pamiętaj, w przypadku bardzo jasnych obiektywów nie należy oczekiwać, że wszystkie zdjęcia wyjdą ostre. Ich głębia ostrości jest tak mała, że nie sposób idealnie trafić w każdym przypadku (a niektóre fotki po prostu wyjdą rozmyte ze względu na drobne poruszenie aparatu podczas fotografowania). Ponadto, jeśli ustawisz aparat pod pewnym kątem w górę lub w dół (zamiast na wprost), to mała głębia ostrości stanie się... jeszcze mniejsza. Weź to pod uwagę, jeśli się okaże, że nieostre zdjęcia trafiają Ci się częściej niż dotąd.

Na którym oku ustawić ostrość

Jeśli fotografowana osoba nie patrzy w obiektyw na wprost, kieruj się jedną wskazówką: zawsze ustawiaj ostrość na oku znajdującym się od strony aparatu. Ponieważ była to bardzo krótka wskazówka, mam jeszcze jedną w ramach promocji: jeżeli twarz fotografowanej osoby jest z jakichś przyczyn zasłonięta (włosy przesłaniają oczy, fotografujesz sportowca z zasłoniętą twarzą albo kogoś w masce itp.), możesz ustawić ostrość na klatce piersiowej. Znajduje się ona mniej więcej w jednej linii w pionie z oczami, dlatego nadaje się, jako opcja awaryjna, do ustawiania ostrości w sytuacji, gdy nie widzisz czyichś oczu.

Genialna sprawa — automatyczne ustawianie ostrości na oczach

Jest pewna funkcja, która najpierw zdobyła popularność w aparatach cyfrowych firmy Sony, a potem stopniowo zaczęła się pojawiać w sprzęcie innych marek — nowe modele firm Nikon i Canon również są w nią wyposażone. Mam na myśli funkcję automatycznego ustawiania ostrości na oczach (tzw. *eye AF*). To wymarzone narzędzie dla portrecistów, bo zdecydowanie wykracza poza standardowe funkcje rozpoznawania twarzy, od lat dostępne w wielu urządzeniach — wykrywa ono położenie oczu fotografowanej osoby i automatycznie ustawia na nich ostrość. Technologia ta, choć stosunkowo nowa, sprawdza się zadziwiająco dobrze. Robienie ostrych zdjęć portretowych jest dzięki niej znacznie łatwiejsze, zwłaszcza w przypadku jasnych obiektywów i przysłon o wartości $f/1,8$, $f/1,4$ lub niższej. Aparat sam, bez Twojego udziału, ustawia ostrość w najistotniejszym miejscu zdjęcia. Podkreślam, że ta funkcja jest dostępna tylko w nowych aparatach, jeśli więc chcesz się przekonać, czy Twój aparat jest w nią wyposażony, pobierz darmową instrukcję obsługi w formacie PDF i wyszukaj w niej frazę „Auto Eye AF”, „AF priorytet oczu” lub podobną. Jeśli coś znajdziesz, to zapewne masz taką funkcję w aparacie. W przeciwnym razie skorzystaj z technik ustawiania ostrości opisanych na stronach 25 i 26.

Zdjęcia grupowe przy szeroko otwartej przysłonie

Jeśli fotografujesz grupę z użyciem bardzo jasnego obiektywu, to warunkiem ostrości całego zdjęcia jest ustawienie wszystkich osób w jednej płaszczyźnie. Innymi słowy, wszyscy muszą stać równo obok siebie, w jednej linii; nikt nie powinien wyjść przed szereg lub stać z tyłu. Dzięki temu po ustawieniu ostrości na oczach osoby pośrodku grupy oczy pozostałych też powinny wyjść ostre. A to dlatego, że — powtórzmy to raz jeszcze — wszyscy stoją w jednej linii.

Gdzie ustawić ostrość w przypadku zdjęć grupowych z kilkoma rzędami osób

©ISTOCKPHOTO/KEVIN RUSS

Fotografowaniem większych grup rządzi prosta reguła: ustaw ostrość na oczach osób z pierwszego rzędu (najlepiej wybrać najważniejszą osobę na zdjęciu). To ważne, by pierwszy rząd od strony aparatu wyszedł na zdjęciu ostro i wyraźnie, bo dzięki temu cała fotografia będzie sprawiała wrażenie ostrej, nawet jeśli drugi i trzeci rząd będą już poza głębią ostrości. Przy takich zdjęciach grupowych wolę nieco wyższe wartości przysłony, zamiast więc ustawiać przysłonę $f/2,8$ — jak zrobiłbym w przypadku jednej albo dwóch osób — ustawiam raczej wartość rzędu $f/5,6$, żeby uzyskać trochę większą głębię ostrości, obejmującą choć w pewnym stopniu osoby w drugim czy trzecim rzędzie. Jeśli bardzo zależy Ci na zdjęciu wykonanym przy szeroko otwartej przysłonie, takiej jak $f/1,8$ czy $f/1,4$, da się to zrobić — trik polega na ustawieniu wszystkich w jednym rzędzie, w jednej płaszczyźnie, dzięki czemu oczy poszczególnych osób będą się znajdowały w tej samej odległości od aparatu. (Więcej informacji na ten temat znajdziesz na poprzedniej stronie).

Stabilizacja obrazu — włączać czy nie?

Zasada jest bardzo prosta: jeśli fotografujesz ze statywu, wyłącz stabilizację. Systemy stabilizacji są przystosowane do fotografowania z ręki i opierają się na specjalnych mechanizmach kompensujących drgania. Jeśli obiektyw wykryje poruszenie aparatu, wbudowany silnik je skoryguje. Podczas robienia zdjęć z ręki sprawdza się to rewelacyjnie, ale po zamontowaniu aparatu na statywie jest dokładnie na odwrót. Obiektyw nie wie, że aparat znajduje się na statywie, doszukuje się więc drgań nawet wtedy, gdy ich nie ma, a całe to wyszukiwanie... samo w sobie powoduje niewielkie drgania. Niewielkie, ale w zupełności wystarczające, by zdjęcia nie wyszły idealnie ostre. Jeśli zatem fotografujesz ze statywu, wyłącz funkcję IS albo VR. A jeśli z ręki — włącz ją. Proste jak drut.

PROGRAM PARTNERSKI

— GRUPY HELION —

-
1. ZAREJESTRUJ SIĘ
  2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
  3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA
Helion

Nie znajdziesz lepszej publikacji o fotografowaniu ludzi!

W każdym człowieku tkwi piękno, które można wydobyć na fotografii. Dobre zdjęcia portretowe urzekają, przykuwają uwagę i budzą emocje — niezależnie od tego, czy zostały wykonane w plenerze, czy w pomieszczeniu. Jeśli masz za sobą próby fotografowania ludzi, pewnie już wiesz, że aby tworzyć wyjątkowe portrety, trzeba posiadać sporą wiedzę. Jeśli się nie ma czasu na wyczerpujące studiowanie trudnych książek, najlepiej znaleźć mentora, który zdradzi swoje sekrety i wyjaśni wszystkie ważne sprawy: jak przygotować sprzęt, jak się zabrać do robienia zdjęć i jak je retuszować. Teraz masz okazję uczyć się od prawdziwego mistrza fotografii portretowej!

W tej niezwyklej książce znajdziesz całą wiedzę, jakiej potrzebujesz do tworzenia wspaniałych portretów w naturalnym oświetleniu. Opisano tu sekrety warsztatu, sprawdzone techniki i triki profesjonalistów. Omówiono kwestie potrzebnego sprzętu, ustawień aparatu fotograficznego i późniejszego edytowania zdjęć. Dowiesz się, jak portretować w świetle wpadającym przez okno, jak radzić sobie z ostrym światłem w plenerze i jak fotografować w trudnych warunkach. Na pewno spodobać Ci się wskazówki dotyczące retuszu i... gotowe receptury na zdjęcia portretowe. Układ książki ułatwia odnajdywanie potrzebnych informacji: na jednej stronie omówiono tylko jeden temat!

Najciekawsze zagadnienia:

- sekrety uzyskiwania wyrazistej ostrości zdjęć portretowych
- porady dotyczące najlepszych ustawień aparatu
- tajniki panowania nad światłem, również ostrym i jaskrawym
- techniki separacji planów i miękkiego rozmywania tła
- cenne (dosłownie!) wskazówki dotyczące wyboru sprzętu i akcesoriów

Scott Kelby od lat cieszy się sławą najlepszego na świecie autora książek o fotografowaniu. Jest również redaktorem oraz wydawcą popularnych i cenionych magazynów „Photoshop User” i „Lightroom Magazine”, a także dyrektorem generalnym edukacyjnego serwisu internetowego KelbyOne. Uwielbiany jako trener fotografii i Lightrooma, prowadzi warsztaty na całym świecie. Napisał niemal sto książek, wiele z nich doczekało się licznych nagród i wyróżnień.

Helion	KOD KORZYŚCI Sięgnij po więcej! ▶	
helion.pl	ISBN 978-83-283-9762-0	
HELION SA ul. Kościuszki 1c 44-100 Gliwice tel.: 32 230 98 63 helion@helion.pl		
Cena: 49,90 zł		

kelbyone
rockynook